

Módszertani megjegyzések

Az adatok forrása: az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban (OSAP) elrendelt évközi és éves baleseti-, áru- és személyszállítási, valamint postai és futárpostai adatgyűjtések és statisztikai célú adatátvételek, továbbá külső adatforrásként átvett az infrastruktúrára, a közúthálózatra és a járműállományra vonatkozó adatok. Az előbbieken felsorolt adatgyűjtések mellett további forrásként felhasználásra kerültek a KSH Gazdasági Szervezetek Regiszterének adatai, a beruházás-, a teljesítmény-, és az intézményi munkaügyi statisztikai adatok, valamint a fogyasztói és a szolgáltatási kibocsátási árak megfigyelésére irányuló felmérések felldolgozott adatai.

Közúthálózat: a magyarországi közúthálózat a településeket összekötő állami tulajdonú országos közutakból (a városok és községek közötti forgalmat lebonyolító úthálózat, beleértve a városokon, községeken átvezető útszakaszokat is) és az önkormányzati tulajdonban lévő helyi közutakból áll. A 19/1994. (V.31.) KHVM rendelet a közutak igazgatásáról hatályos jogszabály szerint 2005. évtől a gyorsforgalmi úthálózatba beletartoznak a gyorsforgalmi utak csomóponti ágai is. Ezt megelőzően a csomóponti ágak a pihenőhelyi utakkal és az egyéb csomóponti ágakkal együtt a mellékúthálózatba tartoztak. Az adatok a korábbi évek adataival csak ennek figyelembe vételével összehasonlíthatóak.

A magyarországi folyókon lévő víziutak hossza: a víziutak fenntartását végző vízügyi igazgatóságok kezelésében lévő szakaszok adatai alapján került megállapításra.

Közúti gépjárművek: a kiadvány a közúti gépjárművek közül csak a belföldi rendszámmal ellátottakat veszi számba, a fegyveres testületek, valamint a rendvédelmi szervek gépjárművei nélkül.

Motorkerékpár-állomány: a belföldi forgalmi rendszámmal ellátott, 50 cm³-esnél nagyobb hengerűrtartalmú motorkerékpárok száma.

Különleges célú gépkocsi: olyan közúti motoros jármű, amelynek nem elsődleges és kizárólagos feladata személyek vagy áruk szállítása (pl. mentőautó, tűzoltójármű, mozgódaru, műhelykocsi, buldózer stb.).

Lassú jármű: olyan jármű, amelyet beépített erőgép hajt, és sík úton önerejéből 25 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes.

Áruszállítás

Szállított áruk tömege: a közlekedési eszközökre felrakott, és azok által elszállított áruk tömegének összege tonnában, ami az áru nettó tömege mellett a csomagolóanyagok (göngyöleg) és a szállításhoz felhasznált szállítótartályok, rakodólapok tömegét is tartalmazza.

Árutonna-kilométer: az áruszállítási teljesítmény természetes mértékegysége. Egy árutonna-kilométer egy tonna tömegű áru egy kilométer távolságra való elszállítását jelenti.

A közúti áruszállítási adatok a Tanács 1172/98 sz., a közúti áruszállítás statisztikájának adatgyűjtéséről szóló Rendeletének megfelelően az áruszállítási szolgáltatást nyújtó, továbbá saját számlás szállítást végző, szállítási ágazatba, illetve más ágazatokba tartozó vállalkozások és egyéni vállalkozók 3,5 tonna vagy azt meghaladó teherbírású közúti áruszállító gépjárműveinek teljesítményeit tartalmazzák.

A vasúti áruszállítási adatok az Európai Parlament és a Tanács 91/2003/EK, a vasúti közlekedés statisztikájáról szóló Rendeletének, valamint az azt módosító, a Bizottság 1192/2003. sz. rendeletének megfelelően az ország területén működési engedéllyel rendelkező valamennyi vasúttársaság vasúti szállítási teljesítményei tartalmazzák, kivéve azon vasúti vállalkozások teljesítményét, amelyek teljes egészében vagy nagyrészt ipari létesítményekben működnek, vagy elsősorban helyi idegenforgalmi szolgáltatásokat nyújtanak.

Intermodális áruszállítás: áruk multimodális szállítása ugyanabban az intermodális szállítóeszközben több fuvarozási ág szolgáltatásainak egymás utáni igénybevételével anélkül, hogy a szállítási módok váltása során az árukat átraknák.

ITU (International Transport Unit) = Intermodális szállításra alkalmas konténer, cserélhető konténer vagy nyerges félpótkocsi/közúti szállító gépjármű (20, 30, 40 lábás konténer; csereszekrény; félpótkocsi; pótkocsi)

TEU (Twenty-foot Equivalent Unit) = Egy 20 láb (6,10 m) hosszúságú ISO konténeren alapuló statisztikai egység, amelynek célja a konténerek szabványosított mértékegységének létrehozása és a konténerhajók és konténerterminálok kapacitásának leírása. Egy húslábás ISO konténer mérete 1 TEU.

A belvízi áruszállítási adatok az Európai Parlament és a Tanács 1365/2006/EK, a belvízi áruszállításra vonatkozó statisztikákról szóló Rendeletének megfelelően a magyar és külföldi vízi járműveknek a belvizek magyarországi szakaszán végzett - belföldi, nemzetközi és tranzit - áruszállítási teljesítményeit tartalmazzák.

Az Irányelv előírásait követve az adatok nem tartalmazzák a belvizeken folytatott kotrási tevékenységekhez kapcsolódó áruszállítási teljesítményeket, a bunkerolaj-szállítást. Az árutonna-kilométer teljesítményt az elszállított árutömeg és a belvizek magyarországi szakaszán megtett kilométer szorzata adja.

A **belvízi kikötői statisztika** adatai a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium OSAP 1857-es számú „Kikötői áru- és hajóforgalom” c. adatgyűjtéséből származnak, amelyek nem teljes mértékben egyeznek a kiadvány belvízi áruszállítási adataival, mivel azok a magyar belvizeken szállított áruk mennyiségét tartalmazzák, beleértve a tranzitforgalmat is, míg ezek a magyarországi kikötőkben ki-, illetve berakodott áruk adatait mutatják. A kikötői statisztikában például a belföldi forgalomban számba vett áru mennyisége kétszeresen jelenik meg, miután egy berakodási és egy kirakodási kikötő forgalmában is szerepel, valamint a kikötői statisztika tartalmazza a vízi járművek üzemeltetéséhez használt gázolaj és fűtőolaj forgalmát is.

A **légi áruszállítási** adatok a légi áruszállítás ágazatba sorolt gazdasági szervezetek szállítási szolgáltatási teljesítményeit tartalmazzák.

Személyszállítás

A **személyszállítási adatok** a vasúti szállítás, az egyéb szárazföldi szállítás, a vízi szállítás (kivéve a révközlekedés) és a légi személyszállítás ágazatokba sorolt gazdasági szervezetek szállítási szolgáltatási teljesítményeit tartalmazzák.

A **repülőtéri** adatok az Európai Parlament és a Tanács 437/2003/EK számú, a légi személy-, áru- és postai küldemény-szállításra vonatkozó statisztikai adatgyűjtésről szóló rendeletének megfelelően tartalmazzák a repülőterek adatait

Helyközi személyszállítás: a városok, községek között lebonyolódó személyszállítás, beleértve a nemzetközi forgalmat is.

Helyi személyszállítás: a teljes egészében vagy túlnyomórészt egy-egy városon, községen belül lebonyolódó személyszállítás.

Szállított utasok száma: a személyszállító járművekre felszállt, illetve azokkal elszállított személyek száma.

Utaskilométer: a személyszállítási teljesítmény természetes mértékegysége. Egy utaskilométer egy utas egy kilométerre való elszállítását jelenti.

Menetdíjbevétele: a mások számára végzett személyszállítás díjbevétele. Nem tartalmazza a szociálpolitikai menetdíj-támogatást és az egyéb fuvarozási bevételeket (pl. a poggyász szállításának díját).

Személyszállítási kocsikilométer: a járművek által a tárgyévben megtett összes kilométer-távolság, függetlenül attól, hogy utast szállítottak, vagy üresen közlekedtek.

Férőhely-kilométer: a járművek által megtett kocsikilométer és a kocsik típusonként egyszerre szállítható utasok számának szorzata.

Helyi autóbusz-hálózat. *Vonalhálózat hossza:* azoknak az útvonalaknak az együttes hossza kilométerben kifejezve, amelyeken az autóbuszok (viszonylatok) rendszeres utasforgalmat bonyolítanak le. *Viszonylatok hossza:* az egyes viszonylatok (menetrend szerinti járatok) teljes útvonalának együttes hossza. *Viszonylatok száma:* meghatározott útvonalon közlekedő menetrend szerinti járatok számának összege. *Hálózatba bekapcsolt helységek száma:* azoknak a városoknak és községeknek a száma, amelyekben helyi autóbusz-közlekedés bonyolódik.

A kötőpályás helyi közlekedés: *Építési hossz:* a kiépített vonalak együttes hossza, tekintet nélkül arra, hogy hány sínpár van a vonalon lefektetve. *Vágányhossz:* a lefektetett vágányok kilométerben kifejezett összes hossza. A kétvágányú pályák hossza kétszeresen szerepel. *Trolibuszhálózat-hossz:* a negatív felső vezeték mentén mért hossz.

Regisztrált gazdasági szervezet: a megfigyelés időpontjában jogilag - adminisztratív nyilvántartások szerint - létező egység, azaz adószámmal rendelkező gazdasági szervezet, beleértve az adott időpontban csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt állókat is.

Működő vállalkozás: egy adott évben működő vállalkozásnak tekintünk egy vállalkozást, ha az év folyamán volt árbevétele vagy foglalkoztatottja. A működő vállalkozások köre az adott évre vonatkozó tényleges statisztikai és adóadatok alapján, mindig utólag, ezen adatok beérkezése után kerül megállapításra.

Bruttó hozzáadott érték: a bruttó hozzáadott érték alapján a bruttó kibocsátás (alapán) és a folyó termelő-felhasználás (piaci beszerzési áron) különbsége.

Teljes munkaidőben foglalkoztatottak: Az MT a teljes munkaidő mértékét napi 8, heti 40 órában állapítja meg. Teljes munkaidőben foglalkoztatottnak kell továbbá számba venni azokat a munkavállalókat is, akik esetében a munkáltató - gazdasági nehézségek miatt - átmeneti munkaidő-csökkentést hajt végre, de

az alapbér időarányos csökkentését is jelentő, részmunkaidős foglalkoztatásra új munkaszerződést nem köt a munkavállalóval. A teljesítménybérben, a kötetlen munkarendben foglalkoztatott munkavállalók, illetve a távmunkások esetében a munkáltató határozza meg a végzett, illetve az elvégzendő feladat munkaidőigényét, mely alapján a munkavállaló a megfelelő csoportba sorolható és ugyanezen eljárás követendő a jutalékos rendszerben ügynöki munkát végzők, valamint a távmunkások esetében is.

Beruházások volumenindexe: a beruházási teljesítményérték tárgyidőszaki árszinten kifejezett, összehasonlító áras adataiból számított mutató.

Szolgáltatási kibocsátási árindex: meghatározott (elsősorban ún. üzleti) szolgáltatási ágazatokban nyújtott szolgáltatások negyedéves árváltozása.

A fogyasztóiár-index: a háztartások (lakosság) által a saját felhasználásra vásárolt termékek és szolgáltatások időben bekövetkező (átlagos) árváltozását méri. Részben módszertani, részben technikai okokból bizonyos vásárlások, pl. ingatlan vagy egyes szolgáltatások (természetbeni juttatások), nem szerepelnek a fogyasztóiár-indexben. A fogyasztóiár-index jelzi az infláció, a „pénzromlás” mértékét.

Az árváltozások mérése a termékek és szolgáltatások célszerűen megválasztott reprezentánsaiból összeállított fogyasztói kosár alapján történik, hónapról hónapra figyelemmel kísérve az árváltozásokat.

Szolgáltatás-külkereskedelem a szállításban: A szolgáltatás-külkereskedelmi statisztika 57 szolgáltatásra és 5 egyéb fizetésimérleg-tételre gyűjt export- és import adatokat: rezidensek által nem rezidenseknek nyújtott (export) és rezidensek által nem rezidensektől igénybe vett (import) szolgáltatások értékét forintban (euróban), áfa nélkül, a tranzakcióban résztvevő partner honossága (a bejegyzés országa) szerint.

Levélpostai küldemény: levél, levelezőlap, válaszos levelezőlap, képes levelezőlap, újság, könyv, nyomtatvány, vakok írása, áruminta, kicsomag.

Csomag: postai úton feladott, zárt postai küldemény. Értékcsomag: értéknyilvántással feladott csomag.

Külső adatforrások:

- KEKKH – Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (gépjármű állomány, valamint a Magyarországon első alkalommal forgalomba helyezett gépjárművekre vonatkozó adatok); 2017-től Belügyminisztérium (BM)
- Magyar Közút Nonprofit Zrt.,
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM), 2018-tól Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM)
- Nemzeti Közlekedési Hatóság (NKH), 2017-től Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM), 2018-tól Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM)
- Volán Egyesülés

Bővebb információk a Módszertani információk (metaadatok) menüpontból érhetőek el:

- [Közúthálózat](#)
- [Járműállomány](#)
- [Vasúti szállítás, kombinált szállítás](#)
- [Szárazföldi személyszállítás és közúti teherszállítás](#)
- [Csővezeték szállítás](#)
- [Vízi szállítás](#)
- [Légi szállítás](#)